

सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

प्रस्तावना

सूर्योदय नगरपालिका नगर कार्यपालिकाले प्रथम नगर सभा २०७४ ले उद्यम गर्न चाहने तर पूँजीको अभावमा उद्यम सञ्चालन गर्न नसकेका युवाहरुलाई लक्षित गरी “नगरपालिकाले एक कोष खडा गरी यूवाहरुमा उद्यमशीलता सिर्जनशिलता तथा सीपको विकास गर्दै स्वरोजगारको सृजना तथा समग्र उत्पादनको माध्यमबाट समृद्ध सूर्योदयको निर्माण गर्न “हामी उद्यम आफैनै पौरखमा गर्दछौं” कार्यक्रम कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्ने नीति रहनेछ” भन्ने नीति तथा कार्यक्रम नगरसभाबाट पारित भई उद्यम विकास कोषमा बजेट समेत विनियोजन भएको अवस्थामा यसको व्यवस्थापन र कोष परिचालन गर्न बान्धनिय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २२६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) बमोजिम सूर्योदय नगरपालिका नगर कार्यपालिकाले पारित गरेको नीति तथा कार्यक्रम, ऐन नियमावलीको परिधिमा रही सूर्योदय नगर कार्यपालिकाले उद्यम विकास कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ बनाएको छ। नेपालको संघिय तथा प्रादेशिक सरकारको युवा उद्यम कार्यक्रम कार्यविधि गरिवी निवारणको लागि उद्यम विकास कार्यक्रम तथा अन्य उद्यमशीलता सम्बन्धि कुनै पनि कार्यक्रमलाई यो विधिले बाधा गर्ने छैन।

भाग १

प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (क) यस कार्यविधिको नाम “सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७५” रहेको छ।

(ख) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएपछि तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

- (क) “नगरपालिका” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।
- (ख) “प्रमुख” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको नगर प्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ।
- (ग) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले सूर्योदय नगर कार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ।

- (घ) “उद्यमी” भन्नाले नाफा कमाउने उद्देश्यले उद्योग व्यवसाय सञ्चालनका लागि जोखिम बहन गरी लगानी गर्ने व्यक्ति वा समूहलाई जनाउँछ ।
- (ङ) “उद्यमशीलता विकास तालिम” भन्नाले व्यवसाय स्थापना तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक उत्प्रेरणा तथा व्यवसायिक ज्ञान सिप प्रप्त गर्ने हेतुले लिएको कुनै पनि प्रमाणपत्र सहितको तालिमलाई बुझाउनेछ ।
- (च) “कार्यक्रम” भन्नाले उद्यम विकास कोषमार्फत “हामी उद्यम आफ्नै पौरखमा गर्दछौं” भन्ने नाराका साथ उद्यमी तथा रोजगारी सिर्जना तथा उद्यमहरूको स्तरोन्नति गर्न सञ्चालन गरिने विभिन्न कार्यक्रमलाई जनाउँछ ।
- (छ) “समिति” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने विभिन्न समितिलाई जनाउँदछ ।
- (ज) “बजारीकरण” भन्नाले उद्यमबाट हुने उत्पादन, मुल्यनिर्धारण, प्रवर्द्धन तथा वितरण प्रणालीसँग सम्बन्धित उपभोक्ता केन्द्रित क्रियाकलापलाई जनाउँछ ।
- (झ) “विकास साभेदार” भन्नाले कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने दातृ निकायहरूलाई सम्झनुपर्छ ।
- (ञ) “कार्यविधि” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष सञ्चालन कार्यविधि २०७५ लाई जनाउँछ ।
- (ट) “रणनीतिक योजना” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाले उद्यम विकास तथा रोजगारी सिर्जनाको लागि तयार पारेको ५ वर्षे रणनीतिक योजनालाई जनाउँछ ।
- (ठ) “उद्यम” भन्नाले औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७३ ले परिभाषित गरेअनुरूपका उद्यम सम्झनुपर्छ ।
- (ड) “स्तरोन्नति” भन्नाले उत्पादन, गुणस्तर, प्याकेजिङ, पुँजी, मुनाफा, रोजगार जस्ता पक्षमा उद्यममा देखिने सकारात्मक परिवर्तनलाई जनाउँछ ।
- (ढ) “व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्था” भन्नाले उद्यम विकास कोष मार्फत सञ्चालन गरिने उद्यमीहरूको सिर्जना, प्रवर्द्धन, विकास तथा विस्तारका लागि व्यावसायिक सेवा प्रदान गर्न प्रचलित कानुन बमोजिम

दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका दक्ष जनशक्तियुक्त संस्था, कम्पनी वा फर्मलाई बुझाउँछ ।

- (ण) “सिप विकास तालिम” भन्नाले व्यवसाय स्थापना, विकास तथा प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक पर्ने प्राविधिक सीपमुलक तालिमलाई जनाउँछ ।
- (त) “एडभान्स तालिम” भन्नाले एक पटक सिप विकास तालिम लिई व्यवसाय सञ्चालन गरिरहेका उद्यमीलाई सोही विषयमा दिइने उच्च स्तरको तालिमलाई जनाउँछ । यस शब्दले आधारभुत सीप प्राप्त उद्यमीलाई दिइने थप तालिमलाई समेत जनाउँछ ।
- (थ) “उद्यम विकास कोष” भन्नाले उद्यम प्रवर्द्धन, विकास, विस्तार तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सूर्योदय नगरपालिकाले यसै कार्यविधि बमोजिम स्थापना गरिएको कोषलाई बुझाउँछ ।
- (द) “साभेदार सँस्था” भन्नाले कायक्रम सञ्चालनका लागि प्राविधिक सेवा र सहयोग उपलब्ध गराई साभेदारीमा काम गर्ने संस्थालाई जनाउँछ ।
- (ध) “उद्यम विकास समिति” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकामा गठन हुने नगर उद्यम विकास समितिलाई सम्झनुपर्छ ।
- (न) “उद्योग विकास शाखा” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकामा स्थापना हुने उद्योग विकास शाखालाई सम्झनुपर्छ । यो शब्दले नगरपालिकाले उद्योग हेर्ने भनी तोकिएको शाखा, उपशाखा वा इकाईलाई समेत जनाउँछ ।
- (प) “आर्थिक विकास समिति” भन्नाले नगरपालिकाले आर्थिक विकास सम्बन्धि सम्पूर्ण गतिविधि सञ्चालन गर्न निर्माण गरेको आधिकारिक समितिलाई जनाउँदछ ।
- (फ) “लक्षित समूह” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाले नेपाल सरकारले तोकेको गरिबी रेखामूनी रहेका मापदण्डहरु तथा न.पा. आफैले विभिन्न मापदण्ड तोकेर निर्माण गरेको समूहलाई जनाउँनेछ ।
- (ब) “समूह” भन्नाले उद्यम सञ्चालन गर्नका लागि निर्माण भएको यूवाहरुको समूहलाई बुझाउनेछ ।

भाग २

लक्षित समूह

३. गरिबीको रेखामुनि रहेका परिवारका सदस्यहरू प्राथमिकतामा राखेर लक्षित समूह हुने:

- (१) गरिबीको रेखामुनि रहेका नगरबासी बेरोजगार युवा, महिला, दलित, आदिवासी र अन्य जाति नागरिकका परिवारका सदस्यहरू यस कार्यक्रमका लक्षित समूह हुनेछन् ।
- (२) अति विपन्न वर्ग, पिछडिएका (एकल महिला समेत), दलित, आदिवासी जनजातिहरू, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैंगिक अल्पसंख्यक, दुर्गम तथा सेवाको पहुँच कम भएका नगरपालिकाका बस्तीहरूमा यस कार्यक्रमलाई केन्द्रित गरिनेछ ।
- (३) समाजिक उद्यमशिलता सृजना गर्न सक्ने रोजगारी सृजना गर्न सक्ने तथा आय आर्जन र आम्दानी वृद्धि हुन सक्ने व्यवसाय तथा उद्यम सञ्चालन गर्न सक्ने नगरपालिका भित्रको वडाहरूले सिफारिस गरेको यूवाहरूको समूह पर्दछ

भाग ३

उद्यम विकास कोष स्थापना र सञ्चालन

४. नगरपालिकामा एक उद्यम विकास कोषको स्थापना हुने :

- (१) सूर्योदय नगरपालिकाले प्रत्येक नगर सभाबाट वार्षिक बजेट पास गर्दा उद्यम विकास कोषको लागि बजेट विनियोजन गर्नेछ साथै नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदान, प्रदेश सरकारले स्थानीय तहगत रूपमा मेडपाका बजेट रकम समेत प्राप्त गर्नेछ । यसरी विनियोजित भएको गरिबी निवारणको लागि उद्यम विकास कार्यक्रमको बजेट अख्तियारी वमोजिमको रकम प्रदेश सरकार मातहतको बजेट समेत यही नगरपालिको उद्यम विकास कोषामा प्राप्त हुन सक्ने अवस्थामा यस कोषमा प्राप्त हुनेछ र प्राप्त भएको रकम उद्यम विकास कोषमा जम्मा गरिने छ ।

(२) उद्यम विकास कोषमा देहाय बमोजिमका रकम जम्मा गरिनेछ :

- (क) सूर्योदय नगरपालिकाले प्रत्येक वर्ष विनियोजन गर्ने रकम,
- (ख) संघीय सरकार र प्रदेश सरकारले वार्षिक उद्यम विकास सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि उपलब्ध गराएको रकम,
- (ग) दातृ निकाय तथा विकास साभेदार संस्थाबाट उपलब्ध गराइएको रकम,
- (घ) उद्यम विकासको लागि सामदायिक संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रबाट प्राप्त भएका रकम,
- (ङ) व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरुबाट प्राप्त भएको रकम,
- (च) नगरपालिकाको विषयगत निकायबाट उद्यम विकासका लागि उपलब्ध अनुदान तथा मिलान कोष वापतका रकम,
- (छ) प्रशिक्षार्थीहरूले तालिमको क्रममा उत्पादन गरेको सामान विक्रीबाट प्राप्त भएको रकम र
- (ज) उद्यम विकासका लागि अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकमहरू ।

५. कोषको सञ्चालन : (१) नगर उद्यम विकास समितिले उद्यम विकास कोष परिचालन समिति मार्फत कोषको सञ्चालन गर्नेछ ।

- (२) उद्यम विकास कोषमा जम्मा भएको रकम नगर उद्यम विकास समितिको स्वीकृतिले रोजगारी सिर्जना तथा उद्यम विकास तथा स्तरोन्नतिका विभिन्न क्रियाकलाप तथा कार्यक्रमहरुमा बाहेक अन्य कार्यक्रममा खर्च गर्न पाइने छैन ।
- (३) प्रदेश सरकारले मेड्पा कार्यक्रम लगायत आर्थिक आय आर्जन तथा उद्यम विकास र रोजगारी सिर्जनाका लागि नगरपालिकामा उपलब्ध गराउने बजेट यहि उद्यम विकास कोषमार्फत सञ्चालन गरिनेछ ।
- (४) उद्यम विकास कोषको खाता सञ्चालन नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा नगरपालिकाका लेखा अधिकृतको संयुक्त दस्तखतवाट हुनेछ ।
- (५) उद्यम विकास कोषको श्रेस्ता नगरपालिकाको लेखा अधिकृतको जिम्मामा रहनेछ ।
- (६) बजेट निकासा, खर्च र प्रतिवेदन एव लेखा परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।

६. नगर उद्यम विकास कोष निर्देशन समितिको गठन :

(१) लघु उद्यम विकास कोष मार्फत सञ्चालन गरिने उद्यम विकास तथा रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन निर्देशन दिन देहाय बमोजिमको नगर उद्यम विकास निर्देशन समितिको गठन हुनेछ ।

संयोजक : नगर प्रमुख

सदस्य : नगर प्रमुखले तोकेको कार्यपालिका सदस्य महिला सहित दुई जना

सदस्य : प्रतिनिधि, स्थानीय लघु उद्यमी समूह वा उद्योग वाणिज्य संघ

सदस्य सचिव : प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(२) निर्देशन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

- (क) उद्यम विकास सम्बन्धी नगरपालिका स्तरीय योजना तर्जुमा गराई नगरसभामा स्वीकृतिका लागि पेश गर्न निर्देशन दिने ।
- (ख) स्वीकृत योजनालाई कार्यान्वयन गर्ने कार्य योजना स्वीकृत गर्ने ।
- (ग) नगरपालिकाको उद्यम विकास रणनीतिक योजना तयार गर्न निर्देशन दिने ।
- (घ) व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाबाट तयार गरिने कार्यक्रमका प्रगति विवरण बैठकमा छलफल गराउने तथा देखिएका कमीकमजोरी सुधारका लागि निर्देशन, सुझाव दिने
- (ङ) नगर क्षेत्रभित्र उद्यम विकासमा काम गर्न सरकारी, गैरसरकारी, नीजि क्षेत्र, विकास साभेदार नागरिक समाजका संघसंस्थाहरूसँग कार्यगत सम्बन्ध स्थापित गरी अनुकूल वातावरण तयार गर्ने
- (च) उद्यमीका उत्पादनहरूलाई बजार सुनिश्चित गर्न सम्बद्ध नीजिक्षेत्रका संघ-संस्थाहरूसँग अन्तरक्रिया, छलफल, परामर्श गर्ने,
- (छ) उद्यमीहरूलाई वित्तीय सुविधा उपलब्ध गराउन आफ्ना नगर क्षेत्रभित्र रहेका वित्तीय संस्थाहरूको पहिचान गरी उद्यमीहरूसँग सम्बन्ध स्थापित गराउने,
- (ज) नगर उद्यम विकास योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने प्रदेश, संघीय मन्त्रालय र अन्य सम्बद्ध संघ संस्थाहरूसँग समन्वय स्थापित गर्ने,

- (अ) स्थानीय श्रोत साधनका अधिकतम उपयोग गर्न उद्यमशीलता विकासका लागि चेतना फैलाउने ।
- (ब) मुल्यांकन समितिबाट सिफारिस भई आएको कार्यक्रमहरुको प्रस्तावहरुमा स्वीकृति प्रदान गर्ने ।
- (ट) मुल्यांकन समितिबाट सिफारिस भईआएका कार्यक्रमहरुको स्वीकृति प्रदान गर्नुअगावै अनुमोदनको लागि कार्यपालिकामा पेश गर्ने ।
- (ठ) मुल्यांकन समितिलाई प्रस्ताव स्वीकृत गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।
- (ड) कार्यक्रम स्वीकृत गर्दा मुल्यांकन समितिबाट सिफारिस भई आएका प्रस्तावहरु जस्ताको त्यस्तै स्वीकृती गर्नु वा थपघट सहित शर्त बन्देज तोकी स्वीकृत गर्न वा पुनः मूल्यांकनको लागि फिर्ता पठाउन सक्नेछ ।
- (४) निर्देशन समितिले आफ्नो कार्यविधि आफै बनाउन सक्नेछ ।
- (ण) निर्देशन समितिले उद्यम कोष सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक शर्त निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

७. उद्यम विकास कोष परिचालन समितिको गठन : (१) सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोषको परिचालनका लागि एक उद्यम विकास कोष परिचालन समिति रहनेछ । जसको गठन देहाय अनुसार हुनेछ:

संयोजक :	नगर उपप्रमुख
सदस्य :	प्रशासकीय अधिकृत
सदस्य :	युवाहरुको प्रतिनिधित्व हुने गरी कार्यपालिकाको सदस्य एक जना
सदस्य :	प्रतिनिधि, नगरपालिकाको दलित तथा अल्पसंख्यक सदस्यहरुबाट नगर प्रमुखले तोकेको एक जना ।
सदस्य :	प्रतिनिधि, कार्यपालिका महिला सदस्य मध्येबाट एक जना
सदस्य :	प्रतिनिधि, स्थानीय लघु उद्यमी समूह/उद्योग वाणिज्य संघ ।
सदस्य सचिव :	उद्योग विकास शाखाका प्रमुख

८. कोष परिचालन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : कोष परिचालन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछः

- (क) कोषमा प्राप्त हुन आएको रकमलाई समयमा जम्मा गरी सोको अभिलेख राख्ने ।
- (ख) नगर उद्यम विकास कार्य निर्देशिका समितिको निर्णयानुसार कोषमा रहेको रकम खर्च गर्न व्यवस्था मिलाउने ।
- (ग) कोषको वार्षिक रूपमा लेखा परीक्षण गर्न व्यवस्था मिलाउने र वित्तीय विवरण सहितको लेखा परीक्षण प्रतिवेदन कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई नेपाल सरकारका सम्बद्ध निकाय र विकास साभेदारलाई लेखा परीक्षण समाप्त भएको एक महिनाभित्र पठाउने ।
- (घ) कोषको रकम खर्च गर्दा पारदर्शिता कायम गर्ने ।
- (ङ) कोषको दुरुपयोग हुन नदिने ।
- (च) कोषको वार्षिक योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्न र कोषको पूर्ण उपयोगको सुनिश्चितता गर्ने ।
- (छ) कोषको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको प्रतिवेदन नियमित तथा आवधिक रूपमा तयार गरी सम्बन्धित निकायलाई पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ज) कोषबाट भएका मासिक खर्चको विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्नेछ ।
- (झ) लेखा परीक्षणबाट औल्याइएका कैफियत तथा बेरुजुहरूलाई ३५ दिनभित्र फछ्यौट गराउने व्यवस्था मिलाउने । यसरी लेखा परीक्षण गर्दा असुल उपर गर्न देखिएको रकमको हकमा नियम अनुसार असुल उपर गराउने ।
- (ञ) अनुगमन उपसमितिले अनुगमनको सिलसिलामा औल्याइएका अनियमितता तथा कैफियतहरूको मुल्यांकन गरी भविष्यमा यस्ता अनियमितता तथा कैफियतहरू दोहोरिन नदिने उपचारात्मक र सुधारात्मक उपाय अपनाउने ।

**(२) कोषको लेखा नेपाल सरकारको लेखा प्रणालीमा आधारित रहेर प्रचलित कानून
अनुसार राखिनेछ ।**

(३) कोषको लेखा व्यवस्थित गर्न नगर उद्यम विकास निर्देशिका समितिले कोष सञ्चालक समितिको रूपमा कार्यालयलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

९. प्रारम्भिक सर्वेक्षण तथा मुल्यांकन समितिको गठन प्रक्रिया: (१) यस निर्देशिका बमोजिम आएका प्रस्तावहरूलाई मुल्यांकन गरी बजेट तथा कार्यक्रम र अनुदान राशिको किटानी सहित निर्देशन समितिमा सिफारिस गर्न देहाय बमोजिमको एक प्रस्ताव मुल्यांकन समिति रहनेछ ।

संयोजकः	आर्थिक विकास समितिका संयोजक
सदस्यः	सामाजिक विकास समितिका संयोजक
सदस्यः	कार्यपालिकाका महिला सदस्य सहित दुई जना
सदस्य सचिवः	उद्योग विकास शाखाका प्रमुख

(२) प्रारम्भिक सर्वेक्षण तथा मुल्यांकन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) लघु उद्यमीहरूको छनौट गर्नका लागि प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्ने ।
- (ख) अनुसूची १ (निवेदनको ढाँचा) बमोजिमको नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा प्राप्त प्रस्तावको मुल्यांकन गरी अनुसूची २ बमोजिम (उद्यमको प्रकार सहित व्यवसायिक ढाँचा) मध्ये कुन प्रकृतिको उद्यम हो सो समेत खोली निर्देशन समितिमा सिफारिस गर्ने ।
- (ग) प्रस्ताव मुल्यांकनको सिलसिलामा आवश्यक अन्य कुराहरु निर्देशन समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

भाग ४

कार्यक्रम सञ्चालन तथा उद्यम क्षेत्र

१०. कार्यक्रम संचालन गर्न सेवा प्रदायक संस्थाहरूको परिचालन गर्ने :

- (१) उद्यमशिलता सृजना गर्न शुरुमा निम्न कार्यहरु गरिनेछ ।

- (क) बजार, श्रोत तथा सम्भाव्यता अध्ययन
- (ख) सहभागितामुलक ग्रामीण लेखाजोखा र घरधुरी सर्वेक्षण
- (ग) समूह निर्माण र क्षमता वृद्धि
- (घ) उद्यमशीलता विकास तालिम
- (ङ) सिप विकास तालिम सञ्चालन
- (च) थप कर्जा प्रवाह गर्न सहयोग र सहजीकरण
- (छ) व्यवसाय विकास परामर्श तथा बजार विस्तार
- (ज) उपयुक्त प्रविधिमा पहुँचका लागि सहयोग र सहजीकरण
- (झ) लघु उद्यमीहरूका स्तरोन्ति जस्ता क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नका लागि नगरपालिकाको आन्तरिक कर्मचारी वा शाखा वा कोष वाट असम्भव भएमा मात्र व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरूको परिचालन गरिनेछ।
- (२) **यूवा व्यवसायिक उद्यम क्षेत्र :** उद्यम गर्न चाहने यूवाहरूलाई तपलिका व्यवसायका क्षेत्रहरू देहाय बमोजिम रहनेछन् ।
- क) कृषि तथा पशुपंक्षिमा आधारित उद्यम व्यवसाय ।
- ख) वन (जडीबुटी वनपैदावार) मा आधारित उद्यम व्यवसाय ।
- ग) पुष्प व्यवसाय ।
- घ) कृषि उपज संकलन केन्द्र तथा सामुहिक पसल ।
- ङ) विज्ञान तथा सूचना प्रविधि र संचारमा आधारित उद्यम व्यवसाय ।
- च) पर्यटन प्रवर्द्धन (होटल, होमस्टे, रिसोर्ट) मा आधारित उद्यम व्यवसाय ।
- छ) निर्माणमा आधारित उद्यम व्यवसय ।
- ज) हस्तकला, मुर्तिकला, चित्रकलामा आधारित उद्यम व्यवसाय
- झ) संस्कृति, साहित्य, सृजना, गीत, संगीतमा आधारित भई गरिने उद्यम व्यवसाय
- ज) प्लाष्टिक बोतल तथा फोहोरमैलाको व्यवस्थापनको सहयोगी व्यवसायहरू
- ट) आयत परिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने उद्यम व्यवसाय
- ठ) समितिले आवश्यकता महसुस गरि छानेका अन्य उद्यम व्यवसाय

११. **विज्ञहरूको परामर्श लिन सकिने:** व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरूको छनौट गर्न आवश्यकता अनुसार विज्ञ परामर्शदाताहरूको सहयोग लिन सकिनेछ ।

भाग ५

प्रारम्भिक तथा सर्वेक्षण तथा मूल्यांकन समितिले उद्यम विकास कोषवाट उद्यमी तथा रोजगारी सिर्जनाको मूल्यांकनको लागि गरिने क्रियाकलापहरुः

१२. प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्ने : (१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नगरपालिका नगर उद्यम विकास समितिले तोकेको वडाहरूमा उद्यमी सिर्जनाका आधारहरूबाटे प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्नु पर्दछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्दा देहायका कार्यहरु गर्नु पर्दछ ।

- (क) घरधुरी सर्वेक्षण, सहभागी छनौट ।
- (ख) सहभागितामूलक ग्रामीण लेखाजोखा
- (ग) बजार सम्भाव्यता विश्लेषण
- (घ) गरिबीको स्तर मूल्यांकन र उद्यम संचालन पश्चात परिवर्तनको आंकलन ।

१३. बजार, प्रविधि तथा वातावरणको सम्भाव्यता पहिचान गर्ने :

(१) उद्यम संचालन हुने स्थानमा निम्न कुराको सर्वेक्षण गर्नुपर्नेछ ।

- (क) स्थानीय स्तरमा उपलब्ध हुने कच्चा पदार्थको सूची तथा सोको विश्लेषण;
- (ख) उपलब्ध प्रविधिको सूची तथा सोको विश्लेषण;
- (ग) स्थानीय कच्चा पदार्थ र प्रविधिको आधारमा आवश्यक पर्ने सिपको सूची तथा सोको विश्लेषण;
- (घ) सम्भावित औद्योगिक वस्तुहरू तथा सोको सम्भावित उपभोक्ताहरू;
- (ङ) उद्यम सञ्चालनको लागि आवश्यक भौतिक पुर्वाधारको अवस्था र
- (च) वातावरणीय प्रभाव तथा व्यवसायिक वातावरण (सरकारी नीतिका प्रभावसहित) को अवस्था ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको प्रतिवेदनमा सम्बन्धित बजार केन्द्रमा सम्भावना देखिएमा सो को सूची समेत समावेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको प्रतिवेदनको बारेमा व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाले सम्बन्धित सरोकारवालाहरु तथा सम्भावित उच्चमीहरूलाई अभिमुखीकरण गराउनु पर्दछ ।

१४. सम्भाव्य लघु उच्चमीका पहिचान र छनौट गर्ने: (१) सम्भाव्य उच्चमीका प्रारम्भिक सर्वेक्षण प्रतिवेदनबाट गरिबीका रेखामुनिका परिवार भनी ठहरिएका परिवारलाई लक्षित समूह मानी सोही समूहका सदस्यहरूलाई छनौट गर्नु पर्दछ ।

(२) सम्भाव्य उच्चमी पहिचान गर्दा कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम अति गरिब, पिछडिएका महिला (एकल महिला समेत), दलित, आदिवासी जनजातिहरू, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैंगिक अल्पसम्बन्धक, सीमान्तकृत तथा सुविधाविहीन समूहका अनुपातलाई ध्यान दिनु पर्दछ ।

(३) उच्चमप्रतिको धारणा, प्रतिवेदनको स्तर, उपयुक्त उमेर समूह (१६-४० वर्ष), जोखिम वहन गर्न सक्ने क्षमताको स्तर, चाहना, तत्परता, उच्चमको लागि दिने समय, गतिशीलता, पारिवारिक व्यवसायिक वातावरण जस्ता गुणहरूलाई समेत सम्भाव्य उच्चमी पहिचान प्रकृयामा उचित महत्व दिनु पर्दछ ।

भाग : ६

व्यवसायिक उच्चम छनौटको आधार

१५. व्यवसायिक उच्चम छनौटका अधार : भाग ४ दफा १० को उपदफा २ मा उल्लेखित उच्चम क्षेत्रहरु मध्ये कुनै एक क्षेत्रमा कार्य एक वडा भित्रका कम्तिमा १० जना यूवाको समूह एवं संघ संस्थालाई उच्चम संचालन गर्नका लागि देहायका छनौट अधारहरु निर्धारण गरिएको छ ।

१. हामी उच्चम आफ्नै पौरखमा गर्दछौं भन्ने कार्यक्रममा समावेश हुने यूवाको न्यूनतम योग्यता :

क. १६ वर्ष पुरा भई ४० वर्ष ननाघेको नेपाली नागरिक ।

ख. नैतिक पतन देखिने कुनै फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट सजायेन पाएको ।

ग. सरकारी चलअचल सम्पतिको दुरुपयोग नगरेको ।

घ. मागज नविग्रेको ।

२. यूवा समूहको निर्माण :

क. वेरोजगार यूवा हुनु पर्ने ।

ख. कम्तीमा ५० प्रतिशत यूवा महिला हुनु पर्ने ।

ग. नगरपालिकाको लक्षित समूहमा हुनुपर्नेछ ।

घ. मेडपा, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद, व्यवसायिक सिप तथा विकास तालिम केन्द्र आदि जस्ता उद्यम सम्बन्धि तालिम प्रदान गर्ने संस्थाबाट तालिम प्राप्त गरेको यूवालाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

३. समूहका लागि न्यूनतम आधारहरु :

क. प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई नियमानुसार नवीकरण भएको ।

ख. यूवाको हक हितको संरक्षण र सम्वर्द्धनको क्षेत्रमा काम गर्ने उद्देश्य भएको ।

ग. अनुसुची १ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन र अनुसुची २ बमोजिमको ढाँचामा व्यवसायिक योजना संलग्न गरेको

घ. कालो सूचीमा नपरेको ।

ड. १० वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरुको समूह हुनुपर्नेछ । यस्तो समूह सहकारी संस्थाले प्रवर्द्धन गरेको समेत हुन सक्नेछ ।

च. समूहका सदस्य, व्यवसायिक फर्मको संचालनले सीप विकास तथा व्यवसायिक तालिम लिएको हुनुपर्नेछ ।

छ. व्यवसायिक फार्मको हकमा कम्तीमा ५ जना रोजगारी पाएको तथा मूल्य श्रृंखलामा आधारित अवधारणा पत्र पेश गरेको हुनुपर्नेछ ।

झ. उद्यम संचालन गर्ने समूह, संस्था संस्था वा व्यवसायिक फार्मका संचालकहरुको नागरिकताको प्रतिलिपि र कम्तीमा कक्षा ८ उत्तीर्ण गरेको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्नेछ ।

ज. सूर्योदय नगरपालिकामा संस्था, समूह वा व्यवसायिक फार्म दर्ता भएको हुनुपर्नेछ

।

- ट. करमा दाखिला वा स्थायी लेखा नम्बर (पान नं.) लिएको हुनुपर्नेछ ।
- ठ. वडा समितिको सिफारिस अनिवार्य पेश हुनुपर्नेछ ।
- ड. आवेदन साथ उद्यम तथा व्यवसायको अवधारणापपत्र र अवधारणपत्र स्वीकृत भएपछि पुरक परियोजना पत्र पेश गर्नुपर्नेछ ।
- ढ. उद्यम विकास कोषबाट विशेष अनुदान प्राप्त गर्न मापदण्ड पुगेको उद्यमीको न्यूनतम २५ प्रतिशत लगानी सभागिता हुने निश्चितता पुरक परियोजना पत्रमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- ण. व्यवसायिक उद्यम संचालन गर्न चाहाने सबै सदस्यहरूले पूर्व अवस्थामा कुनै शिप तथा उद्यमशिलता सम्बन्धि तालिम पुरा गरी कुनै व्यवसायमा संलग्न भएको भनी वडा कार्यालयबाट प्रमाणित गरेको हुनुपर्नेछ ।
- त. उद्यम विकास कोषबाट विशेष अनुदान प्राप्त गर्नलाई वडा समितिबाट अनिवार्य रूपमा सिफारिस ल्याउनु पर्नेछ ।

१५. समूह निर्माण हुनुपर्ने :

- (१) वडा कार्यालयहरूले सम्भाव्य उद्यमीहरु रहेको आफ्नो भूगोलमा उद्यम विकास कोषको उद्देश्य र लक्ष बमोजिम कार्यक्रमका उद्देश्य, सहभागिताका रुची, क्षमता, आवश्यकता, सम्भाव्यता, कच्चा पदार्थ र बजारका उपलब्धता लगायतका पक्षहरूमा ध्यान दिइ विभिन्न समूह निर्माण गरी समूहमा आवद्ध हुने सहभागीलाई अभिमुखीकरण गर्न सक्दछ ।
- (२) समूह निर्माण गर्दा समूह परिचालन, समूह सदस्य संख्या, समूहका सदस्यहरू आवद्ध रहका समुदाय, भौगोलिक अवस्थिति आदि पक्षलाई ध्यान दिनु पर्दछ ।
- (३) यस कार्यक्रममा एउटा समूहमा न्यूनतम १० जना सदस्यहरू रहन सक्नेछन् ।

१६. उद्यमशीलता तथा शिप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने :

- (१) सम्भाव्य उद्यमीहरूलाई र समूहलाई नगरपालिकाले विभिन्न सरोकारवालाहरु सँग मिलेर उद्यमशीलता विकास तालिम, लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण तालिम तथा सिप विकास सम्बन्धि तालिमहरु सञ्चालन गर्न सक्दछ ।

१७. प्राथमिकताक्रम :

कोषबाट रकम दिदा आवेदकलाई निम्न प्राथमिकता निर्धारण गरिनेछ :

- क. सहभागितामूलक योजना तर्जुमा तथा छनोट प्रक्रिया अन्तर्गत वडा सभाबाट पारित कार्यक्रम अन्तर्गत पेश भएका अवधारण पत्रहरु ।
- ख. अति विपन्न र विकासको पहुँच नपुगेको क्षेत्रको कार्यक्रमहरुलाई ।
- ग. बढी भन्दा बढी लक्षित वर्ग समावेश भएका उद्यमहरुलाई
- घ. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद, व्यवसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिवृद्धि परियोजना, गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम, जिल्ला घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, महिला तथा बालबालिका कार्यालय, घरेलु विकास समिति, राष्ट्रिय यूवा परिषद, निजी स्तर आदिबाट व्यवसायिक तालिम प्राप्त गरेका प्रमाण पत्रहरुको आधारमा ।

यूवा उद्यमी समूह तथा संघ संस्थाले प्रस्ताव गरेको व्यवसायिक प्रास्तावना मूल्यांकनका आधारहरुमा :

क्र.सं.	मूल्यांकनका आधारहरु	अंक
१	प्रस्तावित उद्यमको व्यवसायिक कार्ययोजना ५ वर्ष	२०
२	समावेशी सहभागिता	५
३	स्थानीय स्रोतमा आधारित	१५
४	आर्थिक लगानीको सुनिश्चितता	१०
५	थप रोजगारी सिर्जना गर्ने	१५
६	बजारको सुनिश्चितता	१०
७	मानवीय स्रोत (तालिम प्राप्त यूवा)	२०
८	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केको	५
	जम्मा	१००

भाग ७

बीउ पूँजी सम्बन्धि व्यवस्था

२०. बीउ पूँजी सञ्चालन गर्न सक्ने :

भाग ६ को व्यवसायिक उद्यम छनौटका आधारका चरणहरु पार गरे पश्चात :-

क. कोषले उद्यमीहरुको उद्यम स्थापना, उद्यम विस्तार तथा स्तरोन्तती, प्रविधि खरिद, बजारीकरण आदिको लागि उद्यमीलाई आवश्यक पर्ने रकम बीउ पूँजीको रूपमा लगानी गर्न सक्नेछ ।

ख. बीउ पूँजी उपलब्ध गराउँदा उद्यम स्तरोन्तती हुन सक्ने, रोजगार वृद्धि हुन सक्ने उत्पादन वृद्धि हुन सक्ने र आम्दानीमा वृद्धि हुन सक्ने आदि कुराहरुलाई ध्यानमा राखेर औचियत्यताको आधारमा बीउ पूँजी रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

ग. कोषको अवस्था र उद्यमको प्रकृति हेरी बीउ पूँजी रकम रु. १ लाख देखि १० लाख सम्म लगानी गर्न सक्नेछ ।

घ. एक उद्यमीलाई बीउ पूँजी रकम बढीमा ३ वर्षको लागि उपलब्ध गराइनेछ ।

ड. ३ वर्षमा पहिलो वर्ष ३० प्रतिशत, दोस्रो वर्षमा ३० प्रतिशत र तेस्रो वर्षमा ४० प्रतिशतको दरले बीउ पूँजी रकम कोष फिर्ता गर्नु पर्नेछ ।

२१. कोषको लगानी तथा सिफारिस :

क. यस कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने व्यक्ति, फर्म, समूहरुबाट प्राप्त निवेदन, व्यवसायिक कार्य योजना, लगानीको मात्रा तथा फिर्ता गर्ने समेत व्यवस्थाको सिफारिसका लागि भाग ३ को दफा ९ अनुसारको प्रारम्भिक सर्वेक्षण तथा मूल्यांकन समितिले पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा निर्देशन समितिले निर्णय गर्दछ

ख. उपदफा क अनुसार निर्णय गर्दा व्यवसायको प्रकृति, स्रोतबाट प्राप्त हुने प्रतिफल, लगानी फिर्ता गर्ने निश्चित गर्ने आधार र फिर्ता नभए असुलउपर गर्ने आधार र प्रक्रिया समेत निर्धारण गरी निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

२२. कोषको संचालन :-

क. उद्यम विकास कोष संचालनका लागि नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले प्रचलित कानून बमोजिम बैंक खाता खोली संचालन गर्नेछ ।

- ख. कोषको खाता संचालन प्रमूख प्रशासकिय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको कर्मचारी र लेखा अधिकृतको संयुक्त दस्तखतबाट संचालन हुनेछ ।
- ग. प्रस्तावना स्वीकृत भई ऋण प्राप्त गर्ने यूवा समूहले व्यवसायिक प्रस्तावनाको कुल बजेटको २० प्रतिशत बराबरको रकम उप दफा (क) बमोजिमको बैंक तथा वित्तिय संस्थाको खातामा अग्रिम जम्मा गरी सोको बैंक भौचर सम्बन्धित नगरपालिको उद्यम विकास समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- घ. सम्भौता भई सकेपछि उद्यमी समूहहरूले अनिवार्य रूपले बैंक तथा वित्तिय सेवा प्रदायक संस्थाको खातामा २० प्रतिशत रकम जम्मा गरेको एक हप्ता भित्र व्यवसायिक प्रस्तावनाको आधारमा नगरपालिकाले पहिलो किस्ता ५० प्रतिशत रकम र सम्भौता बमोजिम अनुसूची ३ को प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचाको आधारमा प्रतिवेदन प्राप्त भए पछि बाँकी ५० प्रतिशत रकम सम्बन्धित समूह तथा संस्थाको खातामा नगरपालिकाले स्थलगत अनुगमन गरी निकाशा गर्नेछ ।
- ड. प्रत्येक समूह तथा संघ संस्थाले प्राप्त गरेको वीउ पूँजी रकम पहिलो वर्ष ३० प्रतिशत दोस्रो वर्ष ३० प्रतिशत र अन्तिम वर्ष ४० प्रतिशत रकम नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष खातामा फिर्ता गर्नुपर्नेछ ।
- च. यूवा उद्यम समूहले प्राप्त ऋण व्यवसायको व्यवसायिक योजना अनुसार ३ वर्ष भित्र नगरपालिकाले तोकेको बैंक खातामा फिर्ता गरिसक्नु पर्नेछ । ऋण भुक्तानी सम्बन्धि प्रकृया ऋण सम्भौतामा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- छ. यूवा उद्यमी समूहहरूले थप उद्यमशिलता सृजना गर्ने कार्य गरेमा निर्देशन समितिको निर्देशन अनुसार उद्यम विकास कोषबाट थप रकम वीउ पूँजीको रूपमा दिन सकिनेछ ।
- ज. उद्यम विकास कोष : उद्यम विकासका लागि नगरपालिकाको छुटै बैंक खाता हुनेछ । यस कोषमा भाग ३ को दफा २ अनुसार प्राप्त रकम यूवा उद्यमी समूहले ऋण फिर्ता गरेको रकम तथा सहयोगी व्यक्ति, संघसंस्था वा निकायले यूवा उद्यम विकासको लागि उपलब्ध गराएको रकम जम्मा हुनेछ ।
- झ. नगरपालिका उद्यम विकास समितिले यसरी यूवा समूहबाट संचालित उद्यमको समूह वा संघसंस्थाबाट फिर्ता भएको रकम उद्यम विकास कोष मार्फत अन्य क्षेत्रका यूवा समूहलाई पुनः यूवा उद्यमको क्षेत्रमा लगानी विस्तार गर्दै लैजानेछ ।
- ञ. यूवा समूहबाट तोकिएको अवधिमा ऋण फिर्ता नगरेमा अनुसूची ३ को सम्भौतामा उल्लेख भए बमोजिम र सो उल्लेख नभएकोमा प्रचलित कानून

बमोजिम हर्जना सहित (प्रचलित नियमानुसार लाग्ने व्याज) सहित ऋण रकम निज वा निजका एकाधरका अभिभावकको नाममा रहेको चल अचल सम्पतीबाट सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गरिनेछ ।

२३. लेखा परीक्षण :

- क. उद्यम विकास कोषबाट संचालित उद्यमको लेखा प्रणाली नेपाल सरकारले तोकेको ढाँचामा राख्नुपर्नेछ ।
- ख. यसरी लेखापरीक्षण गराउँदा कार्यक्रम तर्फको प्रतिफल, उपलब्धी र प्रभावका आधारमा प्रगति विश्लेषण अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्नेछ ।

भाग ८

समन्वय तथा सहकार्य

- २४. नगरपालिकाले प्रस्तावित उद्यमहरु संचालन र प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि प्रदेश सरकार, केन्द्र सरकार, विभिन्न सरकारी, गैर सरकारीतथा निजी संघसंस्थाहरु सँग समन्वय गर्न सक्नेछ ।
- २. उद्यम विकासको मुख्य उद्देश्य वेरोजगार यूवा समूहलाई उद्यमशिलताको विकास गरी सफल उद्यम संचालनमा सहयोग गर्ने रहेको र नेपाल सरकार उद्योग मन्त्रालय सँग द्विपक्षिय समन्वय गरिनेछ । उद्यु उद्यम विकास कार्यक्रम सँग समन्वय गरी संभाव्य उद्यमी यूवाहरुलाई सीपमूलक तालिम उपलब्ध गराउन समन्वय गरिनेछ । उद्यम विकास कोष समितिले यूवा समूह छनौट गरी जिल्ला स्तरीय घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय तथा घरेलु विकास समिति सँग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ३. उद्यम विकास कोष समितिले उद्यम कार्यक्रम संचालन गर्ने अन्य निकाय, व्यावसायिक सीप विकास तथा तालिम केन्द्र, शिक्षा मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित परियोजना, यूवा स्वरोजगार कोष, वाणिज्य बैंक, वित्तीय संस्था, विमा कम्पनी र राष्ट्रिय संघसंस्था सँग आवश्यकता अनुसार द्विपक्षीय समझदारी गरी सहकार्य गर्न सक्नेछ ।

भाग ९

अनुगमन तथा निरीक्षण

२४. अनुगमन :

उद्यम विकास कोषबाट “हामी उद्यमी आफ्नै पौरखमा गर्दछौं” शर्षिकमा परिचालित रकमको सही कार्यान्वयन तयसको उपलब्धि तथा प्रभावकारीता र नतिजाको नियमित अनुगमनको लागि सूर्योदय नगरपालिका स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७४ को दफा ३२ अनुसार हुनेछ तर नगर कार्यपालिकाले यस कार्यक्रमको अनुगमनलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाउन नगरपालिकाले नगर कार्यपालिकाले छुटै अनुगमन समिति निर्माण गर्न सक्नेछ । साथै समय समयमा नागरिक समाज, पत्रकार, सरोकारवाला आदिबाट पनि अनुगमन निरीक्षण गराई पृष्ठपोषण तथा सूझावहरु लिन सक्नेछ भने निर्देशन समितिबाट समय समयमा निरीक्षण हुन सक्नेछ ।

भाग १०

पुरस्कार तथा दण्ड सजाय

२५. पुरस्कार : यूवा उद्यम विकास कोषबाट लगानी भएको कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाउन निम्न सूचकका अधारमा उच्चतम अंक हासिल गर्ने उद्यम व्यवसायी समूह तथा संस्थालाई नगद तथा प्रमाण पत्रबाट पुरस्कृत गरिनेछ ।

क. स्थानिय स्रोत र साधनको अधिकतम प्रयोग गर्ने ।

ख. तोकिएको समय वा समय अगावै ऋण रकम फिर्ता गर्ने उद्यमी ।

ग. अधिकतम रोजगार सिर्जना गर्ने ।

घ. निर्यातमा वृद्धि र आयातमा प्रतिस्थापन गर्न योगदान पुर्याएको ।

ड. आर्य आर्जन वृद्धि गर्ने कार्यक्रम ।

च. उद्यमको विकासले स्थानिय समुदाय तथा क्षत्रमा पारेको सकरात्मक प्रभाव ।

छ. उत्पादन गरिएका सामाग्रीहरुको गुणस्तर कायम भएको ।

ज. कार्य योजना अनुसार कार्य सम्पादन प्रगति गरेको आदि ।

२६. दण्ड सजाय :

१. उद्यमी संस्थाले प्रस्ताव गरिए बमोजिमको सम्भौता कार्यान्वयन नगरेमा उद्यमी समूह वा संस्थालाई नगरपालिकाबाट संचालन गरिने कुनै पनि कार्यक्रमहरुमा सहभागि गराइने छैन ।

२. उद्यमी संस्था सँग सम्झौता भइसकेपछि सम्झौता अनुसार गुणस्तर एवं परिमाणमा कार्य सम्पन्न नगरेमा तथा उद्यम विकास कोषबाट दिइएको बजेट हिनामिना गरेमा गरेको रकम प्रचलित कानून बमोजिम सरकारी बाँकी सरह असुलउपर गरिनेछ । यस कार्यमा स्थानिय प्रशासन र सम्बन्धित वडा तथा नगरपालिकाबाट दण्ड सजाय हुनेछ ।

भाग ११

विविध

२७. सहयोग गर्नुपर्ने : यस निर्देशिका बमोजिम यवा उद्यम विकास संचालन कार्यक्रममा आवश्यक सहयोग गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

२८. व्याख्या गर्ने अधिकार : यस कार्यविधिमा भएको कुनै व्यवस्था अस्पष्ट भई व्याख्या गर्नुपर्ने भएका उद्यम विकास कोष समितिले अन्तिम व्याख्या गर्नेछ ।

२९. निर्देशन तथा निर्देशिका पालना

क. नगरपालिकबाट विशेष अनुदान प्राप्त गरी उद्यम व्यवसाय संचालन गरी रहेको संस्था समूह वा फार्महरुलाई नगरपालिकाले समय समयमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

ख. उपदफा क बमोजिम प्राप्त निर्देशनको पालना गर्न सम्बन्धित लाभग्राही संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

३०. कार्यविधि संसोधन गर्न सक्ने : नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार यो कार्यविधि संसोधन गर्न सक्नेछ ।

३१. बाधा अड्काउ फुकाउने : यो कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा आइपरेमा नगरपालिका कार्यपालिकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।

३२. नियम बनाउन सक्ने :

यस कार्यविधिको उद्देश्य पुरा गर्न उद्यम विकास कोष परिचालन समितिले आवश्यक थप निर्णय गर्न सक्नेछ ।

३३. प्रचलित कानून बमोजिम हुने :

यस कार्यविधिमा उल्लेख भएको विषय प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

३४. बचाउ तथा खारेजी :

क. यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषयहरु नेपालको संविधान र संघीय तथा प्रादेशिक कानून सँग बाभिएमा बाभिएको हदसम्म संविधान संघीय तथा प्रादेशिक कानून बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची १

दफा ९ उपदफा २ (ख) सँग सम्बन्धित
निवेदनको ढाँचा

मिति :

श्रीमान् संयोजक ज्यू
उद्यम विकास कोष परिचालन समिति,
सूर्योदय नगर कार्यपालिका, फिक्कल, ईलाम ।

विषय : व्यवसायिक उद्यम संचालनको लागि निवेदन पेश गरेको सम्बन्धमा ।

महोदय,

उपर्युक्त सम्बन्धमा हामी तपसिलका व्यक्तिहरूले ईलाम जिल्ला सूर्योदय न.पा. वडा नं. मा व्यवसायिक उद्यम संचालन गर्न चाहेको हुनाले उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि बमोजिम उपलब्ध गराइने विशेष अनुदान सहयोग पाउँ भनी कार्यविधिले निर्धारित गरेको शर्त कागजात, वडा समितिको सिफारिस सहित संलग्न राखी यो निवेदन पेश गरेका छौँ ।

संस्थागत विवरण :

१. संस्था समूह वा फार्मको नाम :

२. ठेगाना

३ समूह वा संस्था दर्ता नं.

४. दर्ता भएको जिल्ला :

दर्ता मिति :

५. नविकरण मिति :

स्थायी लेखा नम्बर :

६ सम्पर्क व्यक्तिको नाम :

ठेगाना :

पद :

सम्पर्क नम्बर :

७. संस्थाको छाप :

क्र.सं.	नाम	पद	उमेर	शैक्षिक योग्यता	स्थायी ठेगाना	सम्पर्क नं.	इमेल	हस्ताक्षर
	थर							

अनुसुची २

दफा ९ उपदफा २ (ख) सँग सम्बन्धित

व्यवसायिक योजनाको ढाँचा

क्र.सं.	विवरण	अन्य विवरण
१	व्यवसायको नाम, संक्षिप्त परिचय र उद्देश्य	नाम : उद्यमको संक्षिप्त परिचय : उद्देश्य : विषय : उद्यमबाट उत्पादन हुने वस्तुको नाम :
२	ठेगाना	जिल्ला न.पा.गा.पा. निर्वाचन क्षेत्र नं..... सम्पर्क नं. टोल वडा नं. घर नं.
३	संलग्न अनुमानित जनशक्ति	हुने महिला पुरुष प्राप्ती स्वदेश वा विदेशबाट
४	प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ	कच्चा पदार्थ नाम :..... स्रोत (स्थानिय वा वाह्य)
५	प्रयोग हुने मेशिनरी औजारको विवरण	नाम अनुमानित लागत वाह्य। स्थानिय स्रोत
६	अनुमानित लागत	कुल रु. अचल पुँजी रु चल पुँजी रु.

		अचल पूँजीको नाम :
७	उत्पादित वस्तुको बजारक्षेत्र	बजारको नाम ढुवानी खर्च दुरी
८	व्यवसायबाट हुने अनुमानित आम्दानी	जम्मा वार्षिक अनुमानित आम्दानी रु. वार्षिक अनुमानित नाफा रु.
९	रोजगारी पाउने यूवाको अनुमानित संख्या	महिला पुरुष जम्मा
१०	अन्य	

१०. उद्यम समूहको विवरण

यूवा उद्यम समूहको नाम :

उद्यममा संलग्न हुने यूवाहरुको विवरण :

सि.नं.	नाम,थर	पद	लिङ्ग	ठेगाना	उमेर	शैक्षिक योग्यता	तालिमको नाम र अवधि	सम्पर्क नम्बर	निवेदकको दस्तखत
१									
२									
३									

समूह/संस्थाको छाप :

अध्यक्ष

समूह/संस्थाको

दस्तखत :

नाम, थर :

अनुसूची ३
 दफा २२ को उपदफा घ सँग सम्बन्धित
 प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

१. वडा नं.
२. यूवा उद्यम समूहको नाम :
३. कार्यक्रमको परिचय :
४. कार्यक्रमको उद्देश्य :
५. उद्यम व्यवसाय संचालनको विधि प्रक्रिया :
६. उद्यममा संलग्न युवाहरुको विवरण (जनशक्ति, लिङ्गगत)

क्र. सं.	ना म, थर	ठेरा ना	लि ङ्ग	दलि त	जनजा ती	ब्राह्म ण क्षेत्री	मधे शी	अन्य	महि ला	पुरु ष	जम्मा	सम्पर्क नम्बर
१												
२												
३												
४												
५												

७. उद्यम संचालन स्थान :
८. उद्यम संचालन भएको मिति :
९. उद्यम संचालन अवधि :
१०. हाल सम्म उद्यमले गरेको मुख्य कार्य प्रगति :
११. उद्यम संचालन गर्दा आइपरेका समस्याहरु :
१२. ती समस्याहरु समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरु :
१३. यस वर्ष अनुगमन गरेको पटक :
१४. अनुगमनबाट पाप्त मूख्य मूख्य सभावहरु र कार्यान्वयनका लागि गरिएका प्रयासहरु
- क. मुख्य सुभावहरु :
- ख. कार्यान्वयनका लागि गरिएका प्रयासहरु :
- ग. केन्द्रबाट गुर्नपर्ने केही भए :
१५. प्राप्त उपलब्धीहरु
१६. निष्कर्ष :

१७. सुभाव :

- क. यूवा उद्यम समूहको बैठकको निर्णय उतार प्रति :
- ख. कार्यक्रम बारे सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराएको कागज प्रमाणपत्र प्रतिलिपीहरु
- ग. कार्यक्रम सुरु भएको जानकारी पत्र (विभिन्न) निकायलाई लेखिएको पत्रका प्रतिलिपीहरु
- घ. कार्यक्रम अनुगमन तथा निरीक्षणको सिलसिलामा लेखेको मन्त्रव्यको प्रति
- ङ. कार्यक्रम सँग सम्बन्धित फोटो र प्रतिवेदनको विद्युतिय प्रति
- च. संचालित कार्यक्रम सँग सम्बन्धित हाजिरी विवरण, भरपाई विवरण आदिको प्रति र अन्य केही भए उल्लेख गर्ने ।
- छ. अन्तिम प्रतिवेदनको एक प्रति विद्युतीय प्रति समेत उपलब्ध गराउने ।

अनुसूची ३

दफा २२ सँग सम्बन्धित

वीउ पूँजी अनुदान कोष परिचालन सम्झौता फाराम

सम्झौता मिति :

ईलाम जिल्ला सूर्योदय नगरपालिका वडा नं. टोल विकास संस्था वस्ते बाजे बुवा को छोरा वर्ष को म/हामी मेरो सहरकी संस्था, समूह, व्यवसायिक फार्म को सञ्चालक/अध्यक्ष/प्रतिनिधिले सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालनको सम्झौता फारममा आधिकारिक व्यक्तिको रूपमा हस्ताक्षर गरेको छु ।

विशेष अनुदान लिएको रकम	पहिलो वर्ष		दोस्रो वर्ष		तेस्रो वर्ष		कैफियत
	३० प्रतिशत	रकम	३० प्रतिशत	रकम	४० प्रतिशत	रकम	

म माथिको सम्झौता बमोजिम उल्लेखित बुँदाहरु पूर्ण रूपमा पालना गर्दै नगरेको देखिएमा कानून बमोजिम कारवाही भोग्न तयार छु । साथै समयतालिकामा भए अनुसारको किस्ता समयमा बुझाउनेछु । अन्यथा भएमा मेरो चलअचल सम्पत्ति वा जायजेथाबाट असुल उपर हुन मेरो मञ्जुर छ भनी वडा समितिको रोहवरमा सामुहिक जमानतमा यो सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरिदिए ।

दोस्रो पक्ष :

संस्था, समूह वा फार्मको तर्फबाट

न.पा.को तर्फबाट

नाम :

ठेगाना :

पद :

हस्ताक्षर :

पहिलो पक्ष :

सूर्योदय

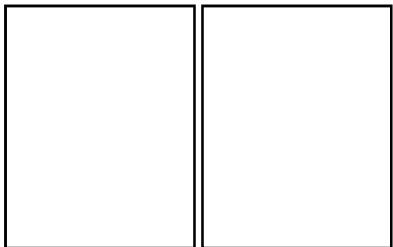
नाम :

ठेगाना :

पद :

हस्ताक्षर :

औठाको छाप

संस्था, समूह वा फार्मको छाप :

नोट : व्यवसाय वा उद्यमको प्रकृति हेरी विशेष अनुदान फिर्ताको सम्भौता फारम र किस्ता समय तालिका फरक हुनेछ ।